

Sorø Akademi. Dette Niemed tør jeg dog ikke kalde saameget fjernt fra Sorø Akademi; det er bekjendt, at der fra tidligere Tid har været forenet med Sorø Akademies Formaal en vis Bestræbelse efter at tilveiebringe agronomiske Lærestalter, og at man i Christian den Ottendes sidste Dage for Alvor tænkte paa at danne et saadant Institut i eller ved Sorø. Aarhus' Realskole har foruden den Understøttelse, jeg nys nævnte, af 114,986 Rb., endvidere i Form af Pension til forskellige Embedsmænd ved den nedlagte Skole i Løbet af Aarene fra 1850 til 1863, altsaa i 13 Aar, oppebaaret lidt over 26,000 Rb. Inspektør Stephansen paa Holsteinsminde har i Løbet af 10 Aar oppebaaret 10,000 Rb. De videnskabelige Formaalets Fremme har siden 1858 aarlig medtaget 10,000 Rb. fra Sorø Akademi, ialt 50,000 Rb. Thisted Realskole har taget 10,000 Rb. Saaledes komme vi til det Resultat, at der fra 1848 til 1863 er taget ud af Sorø Akademies Kasse til fremmede Formaal over 700,000 Rb. Det aarlige Beløb af disse fremmede Udgifter er steget til omtrent det Tredobbelte, samtidsigt med, at Indtægterne kun ere fordoblede, og at Sorø Akademies egne Udgifter ikke alene ere blevne staaende paa det Standpunkt, hvorpaa de før stode, men endogsaa ere gaaede noget ned. Jeg haaber, at Sorø Akademi, som Følge deraf, kan gjøre Regning paa Understøttelse hos Thinget for de Krav, som gjøres i dets eget Navn, at det kongelige Theater vil blive tilholdt at hvide sine Afdrag paa den Gjæld, det har stiftet, og at man ikke vil see igjennem Fingre med den flemme Bane at omsætte Sorø Akademies faste Eiendomme i Penge og laane Pengene ud til mindre solide Debitorer, som man, naar de ikke kunne betale, ikke alene giver Henstand, men i Grunden giver et Fingerpeg om, at det Hele nok engang skal estergives. Holbergs Navn er blevet benyttet, og har ved denne Leilighed en meget god Klang; men han var en meget ordentlig Mand i Pengesager (Tscherning: Hør!), og hvis han kunde ane i sin Grav, at

man paa denne Maade laante Penge ud, som ikke bleve betalte, saa vilde han ærgre sig meget derover og finde, at det var en høist forkeert Fremgangsmaade at hvide den Slags Laan, som, jeg vil ikke sige ere rentefrie og uopfigelige, men dog ere af en saadan Bestaafenhed, at man hellere strax maatte have kaldt det en Gave; thi saa vidste man, hvad man havde havt at holde sig til. Jeg skal som sagt anbefale Sorø Akademi til Thingets varme Velvillie og bede det om at sørge for, at Akademiet ialfald faaer de Penge tilbage, som det har laant ud.

Ministeren for Kongerigets særlige Finantser:

Udsættelige af de Bemærkninger, der her ere fremsatte, vedrøre mere Fortiden end Fremtiden, og jeg finder mig af den Grund foranlediget til at høre mig om dem, ligesom ogsaa om enkelte mere almindelige Punkter. Det har meget glædet mig at høre den Oversigt, som den sidste ærede Taler har givet over de Bidrag, som fra Sorø Akademi ere hvide til forskjellige almeennyttige Foretagender. De Herrer ville see, hvor forstandigt Regjering og Rigsdag have baaret sig ad, ved at lade Sorø Akademi bidrage af sit Overstud af den Sum, som det ikke selv har havt Brug for, til Foranstaltninger til Samfundets Bedste, thi Statskassen vilde have været saameget fattigere, hvis den skulde have udrebet alle disse Summer, der nu ere gaaede fra Sorø Akademi. Naar de Herrer lægge disse Summer sammen, ville De see, hvor betydeligt et Beløb denne forstandige Fremgangsmaade har sparet Statskassen for; jeg haaber, at man vil vedblive at gaae frem ad den samme Vej, og at man ikke vil knibe paa Sorø Akademi, men bevilge Alt, hvad der er nødvendigt til dette Institut, og i Dvrigt benytte Midlerne til at fremme forstandige Statsformaal; dette vil være det ene Rigtige, og jeg haaber, at Thinget ikke paa nogen Maade vil fravige denne Fremgangsmaade. Det ærede Medlem udtrykte sig for Dvrigt med Hensyn til det Forslag, der er stillet om, at Sorø